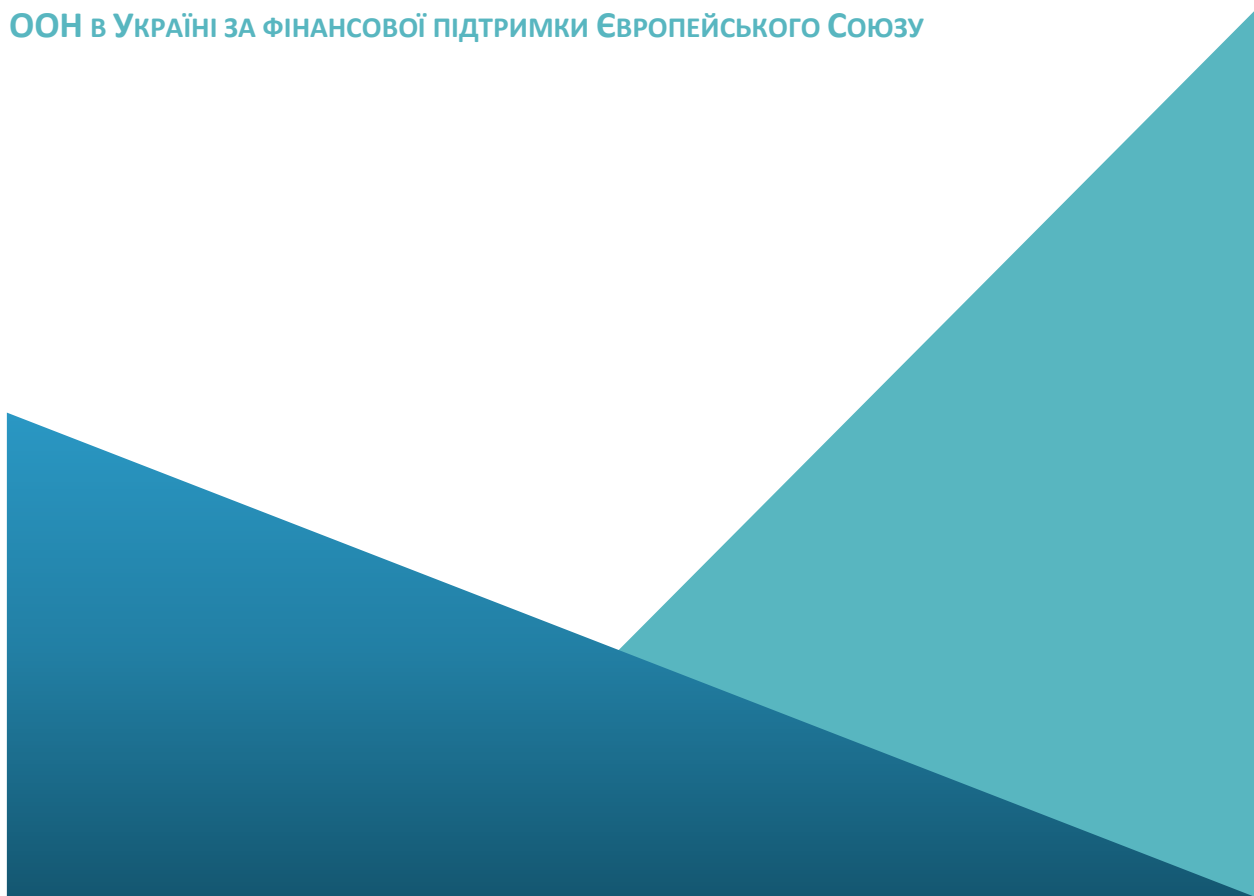

ФІНАНСОВИЙ ПРОФІЛЬ БІЛОКУРАКИНСЬКОЇ ОБ'ЄДНАНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

ІНІЦІАТИВА З ПІДТРИМКИ РЕФОРМИ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ РЕАЛІЗУЄТЬСЯ ПРОГРАМОЮ РОЗВИТКУ
ООН В УКРАЇНІ ЗА ФІНАНСОВОЇ ПІДТРИМКИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

ЗМІСТ

ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ	3
I. ОСНОВНІ ВІДОМОСТІ ПРО БІЛОКУРАКИНСЬКУ ОТГ	4
II. ЗЕМЕЛЬНІ РЕСУРСИ	5
III. ДЕМОГРАФІЯ ТА РИНОК ПРАЦІ	7
IV. ЕКОНОМІЧНА СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ	8
V. ДОРОЖНА ІНФРАСТРУКТУРА ТА ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНЕ ГОСПОДАРСТВО	10
VI. СОЦІАЛЬНА СФЕРА	12
Освіта	12
Охорона здоров'я	13
VII. БЮДЖЕТНІ ВІДНОСИНИ	14
Доходи БЮДЖЕТУ ТА ВХІДНІ ТРАНСФЕРТИ	14
ПДФО	15
Акцизний податок	16
Місцеві податки і збори	16
Неподаткові надходження	16
Вхідні трансферти з державного бюджету	17
Видатки БЮДЖЕТУ ТА ВИХІДНІ ТРАНСФЕРТИ	18
IV. РОЗРАХУНКОВІ ПОКАЗНИКИ	21
V. ПЕРЕВАГИ ТА РИЗИКИ ФІСКАЛЬНОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ	22
Економіка	22
Інфраструктура	22
Земельні відносини	23
Соціальна сфера	23
Бюджетні відносини	24
VIII. ПОРІВНЯЛЬНІ ДАНІ ОТГ ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛАСТІ	25

ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Фінансовий профіль Білокуракинської об'єднаної територіальної Громади (ОТГ) розроблений на основі матеріалів, отриманих за запитом від Білокуракинської ОТГ, у тому числі: казначейської звітності, планових показників бюджету на 2017 рік, статистичних даних за 2016-2017 рр., даних соціально-економічного розвитку, а також інформації з офіційного сайту Білокуракинської ОТГ (www.bilokurakynska-gromada.gov.ua). Також було використано дані Державної казначейської служби, Луганської обласної військово-цивільної адміністрації, Державної служби статистики, Інформаційної системи управління освітою та прогнольні показники Державного бюджету України.

ПОВНОТА ДОСЛІДЖЕННЯ

Дослідження проведено з урахуванням всіх ключових обмежувальних умов та передумов, передбачених технічним завданням.

Дослідження проводилось відповідно до таких етапів:

- *Збір загальних даних:* на цьому етапі були зібрані дані за період 2014-2016 рр., а також планові показники 2017 року, включаючи фактичні дані I півріччя 2017 року.
- *Зустріч з представниками ОТГ:* метою зустрічі було вивчення напрямів діяльності Громади, збір та уточнення даних.
- *Підготовка документу «Фінансовий профіль Білокуракинської ОТГ»:* узагальнення показників соціально-економічного розвитку та бюджетних відносин Білокуракинської ОТГ, розрахунок показників фінансової спроможності Громади, визначення ключових позитивних аспектів та факторів розвитку.

Період проведення дослідження: жовтень-листопад 2017 року.

ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ

АПК	Агропромисловий комплекс	ПСЕР	Програма соціально-економічного розвитку
ВПО	Внутрішньо переміщені особи	ЦНАП	Центр надання адміністративних послуг
ДФРР	Державний фонд регіонального розвитку	ЗОШ	Загально освітня школа або прирівняний до неї учбовий заклад
ЄП	Єдиний податок	ПФ	Пенсійний фонд
ЖКГ	Житлово-комунальне господарство	ФОП	Фонд оплати праці
КМУ	Кабінет Міністрів України	МСБ	Малий та середній бізнес
МФО	Міжнародні фінансові організації	ОСББ	Об'єднання співвласників багатоквартирного будинку
НП	Населений пункт	з/п	Заробітна платня
с/о	Старостинський округ	ТНТ	Тимчасово невідконтрольні території
ОТГ	Об'єднана територіальна громада	ВРУ	Верховна Рада України
ПДФО	Податок на доходи фізичних осіб	ЗУ	Закон України
ПРООН	Програма розвитку ООН	НГО	Нормативна грошова оцінка

I. ОСНОВНІ ВІДОМОСТІ ПРО БІЛОКУРАКИНСЬКУ ОТГ

РІК СТВОРЕННЯ: 2015

Адміністративний центр: смт Білокуракине Білокуракинського району Луганської області.

Білокуракинська ОТГ створена шляхом об'єднання селищної (Білокуракинська) та 7 сільських рад (Бунчуківської, Дем'янівської, Курячівської, Лизинської, Нещеретівської, Олександропілької та Олексіївської).

Загальна площа Білокуракинської ОТГ складає **789,50 км²**, площа адміністративного центру в раніше встановлених межах – 134,2 км².

Склад Білокуракинської ОТГ

Білокуракинська ОТГ

• **смт Білокуракине.**

• **23 н.п (села)** - Бунчуківка, Грицаївка, Дем'янівка, Коноплянівка, Шовкунівка, Курячівка, Попівка, Рудове, Хоменкове Перше, Лизине, Шапарівка, Нещеретове, Калинівське, Паньківка, Цілуйкове, Олександропіль, Климівка, Ляшківка, Приходьківка, Романівка, Олексіївка, Заїківка, Луб'янка.

Відповідно до Рішення Білокуракинської селищної ради (№24/7 від 19.04.2017 р.) на території Громади створено 13 старостинських округів – Нещеретівський, Коноплянівський, Олексіївський, Бунчуківський, Дем'янівський, Курячівський, Лизинський, Паньківський, Олександропільський, Цілуйківський, Луб'янський, Попівський та Шапарівський.

**Відстань від смт Білокуракине
автомобільними шляхами до:**

- м. Сєвєродонецьк – 87 км
- м. Харків – 228 км
- м. Одеса (морський порт) – 934 км
- м. Маріуполь – 365 км.
- м. Київ – 728 км.

Відстань від адміністративного центру Громади до найбільш віддаленого населеного пункту Білокуракинської ОТГ (с. Романівка) складає **21,2 км¹**.

¹ відстань визначається протяжністю дороги з твердим покриттям, а не просто по прямій між двома населеними пунктами на мапі.

II. ЗЕМЕЛЬНІ РЕСУРСИ

Загальна площа земель Білокуракинської ОТГ складає 78,95 тис. га, з них:

- землі сільськогосподарського призначення – 66,65 тис. га.
- землі лісового фонду – 7,67 тис. га.
- землі водогосподарських підприємств – 0,22 тис. га.
- землі закладів, установ, організацій, промислових та інших підприємств, а також підприємств та організацій транспорту – сумарно 0,88 тис. га.
- землі запасу – 5,46 тис. га.

Площа земель державної власності, які не надано у власність та користування (землі запасу, резервного фонду та загального користування) складає 11,51 тис. га. Інвентаризації земельного ресурсу приділяється значна увага місцевої влади. На території адміністративного центру практично відсутні неінвентаризовані землі; на території приєднаних населених пунктів робота з інвентаризації та оновлення грошової оцінки земельного фонду триває. Завершення зазначених процесів дасть можливість встановити кількісні та якісні характеристики земель. Одночасно із завершенням процесу актуалізації грошової оцінки земель в межах населених пунктів, це дозволить збільшити надходження до бюджету від операцій з землею (податки, орендна плата, надходження у разі продажу).

На початок 2017 року на долю сільськогосподарських підприємств припадало 43,4% земельного фонду ОТГ (понад 34 тис. га); у власності та користуванні громадян знаходилось 24,4 тис. га. Враховуючи насамперед сільськогосподарське спрямування Громади, землі сільськогосподарського призначення є ключовим джерелом доходів громади в частині отримання плати за землю (земельний податок, оренди). Ставки земельних податків (вступають в дію з 2018 року) встановлені Рішенням Білокуракинської селищної ради №29/6 від 13.07.2017 р.

Ставка земельного податку	
за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено	сmt. Білокуракине: 2% НГО – для ділянок, площа яких не перевищує 0,1 га та 1% НГО – для інших ділянок; 0,3% НГО – сільськогосподарських угідь та багаторічних насаджень. Інші НП Білокуракинської ОТГ: 1% НГО – для ділянок, незалежно від їх площі; 0,3% НГО – сільськогосподарських угідь та багаторічних насаджень.
земельні ділянки, зайняті житловим фондом	сmt Білокуракине – 0,04% НГО. с. Дем'янівка, с. Шовкунівка, с. Коноплянівка – 0,06% НГО. Інші НП Білокуракинської ОТГ – 0,06% НГО.
земельні ділянки, зайняті індивідуальним гаражним будівництвом	Для всіх НП Білокуракинської ОТГ – 0,3% НГО.
земельні ділянки, надані для потреб сільськогосподарського виробництва, водного господарства, лісового господарства, які зайняті виробничими, господарськими та іншими будівлями	сmt Білокуракине – 0,04% НГО; с. Дем'янівка, с. Шовкунівка, с. Коноплянівка – 0,06% НГО; Інші НП Білокуракинської ОТГ – 0,03% НГО.
земельні ділянки (у межах населених пунктів), що відносяться до земель залізничного транспорту	сmt Білокуракине, с. Курячівка, с. Хоменкове Перше, с. Нещеретове, с. Паньківка, с. Калинівське, с. Луб'янка, с. Заїківка – 0,15% НГО; за межами НП – 0,02% від нормативної грошової оцінки одиниці ріллі по області.
земельні ділянки, які перебувають у постійному користуванні суб'єктів господарювання (крім державної та комунальної форми власності)	сmt Білокуракине – 3% НГО. Інші НП Білокуракинської ОТГ – 1% НГО
земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких не проведено (незалежно від місця знаходження).	0,3% НГО одиниці площі ріллі по області.
Розмір орендної плати	
річна сума платежу	від 3 до 12% НГО (в окремих випадках може перевищувати)

Кількість власників землі та землекористувачів територіальної Громади складає 17,45 тис. осіб. Ключовим боржником за земельним податком є підприємство залізничного транспорту (0,35 млн. грн). Обсяг та питома вага інших суб'єктів господарювання/фізичних осіб є незначними.

Ставки земельного податку диверсифіковані як в розрізі населених пунктів ОТГ, так і в частині призначення та характеристик (у т.ч. розміру) земельних ділянок. Відповідним рішенням Сесії селищної ради визначено також перелік пільг та пільгових категорій платників земельного податку. На поточний момент часу діють ставки земельного податку та оренди, встановлені Рішенням сесії смт Білокуракине №12/25 (від 14.07.2016 р.). Основним потенційним чинником зростання плати за землю є адміністрування земельного фонду та індексація нормативної грошової оцінки земель (застосовується кумулятивно, залежно від дати проведення нормативної грошової оцінки земель на базі індексу споживчих цін попереднього року). У 2017 році застосовувався коефіцієнт 1,06 для земель несільськогосподарського призначення (у 2016 році – 1,43) та 1,0 – для земель сільськогосподарського призначення (1,20).

Серед основних проблем розвитку земельних відносин Білокуракинської ОТГ є:

- Відсутність повноважень з розпорядження земельними ділянками за межами населених пунктів на території Білокуракинської ОТГ.
- Відсутність сучасних картографічних матеріалів території ОТГ.
- Відсутність порядку оформлення земельних сервітутів для розміщення тимчасових споруд на законодавчому рівні.
- Відсутність порядку застосування податкових пільг щодо сплати за землю, зазначених у ст. 6 Закону України №1669 від 02.09.2014 р. «Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції».

Повноваження розпорядженнями землями сільськогосподарського призначення державної власності надано Головному управлінню Держземагентства у Луганській області. Всі землі запасу місцевих рад за межами населених пунктів є в більшості сільськогосподарськими угіддями. Таким чином, громадянам для оформлення пасовищ, сінокосів, городів необхідно звертатися до обласного центру. У зв'язку з чим частина громадян користується землями без оформлення правоустановчих документів, а місцева влада втрачає значні кошти з плати за землю за межами населених пунктів. Наразі в ВРУ зареєстровано кілька законопроектів, що покликані врегулювати зазначену проблему.

Розробка Схеми планування території, Проект землеустрою щодо встановлення (зміни) меж адміністративно-територіальних одиниць та Проект землеустрою щодо впорядкування території населених пунктів потребують виділення значних коштів. Наразі здійснюється робота стосовно фінансування відповідних заходів за рахунок коштів місцевого бюджету.

Представники малого та середнього бізнесу не мають можливості оформити земельні ділянки для розміщення тимчасових споруд (під МАФами та павільйонами).

Закон визначає тимчасові заходи для забезпечення підтримки суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність на території проведення антитерористичної операції, та осіб, які проживають у зоні проведення антитерористичної операції або переселилися з неї під час її проведення. Серед зазначених заходів передбачено звільнення суб'єктів господарювання від плати за користування земельними ділянками державної та комунальної власності в населених пунктах згідно з переліком населених пунктів, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, та переліком населених пунктів, що розташовані на лінії зіткнення, які затверджені Кабінетом Міністрів України. На даний час не розроблений порядок застосування зазначених податкових пільг щодо сплати за землю, а також не внесені відповідні зміни до Податкового кодексу України. Наразі частина проблемних питань щодо сплати земельного податку врегулюється в порядку домовленостей.

З початку 2017 року на виготовлення технічної документації з нормативно-грошової оцінки земель в с. Бунчуківка, с. Грицаївка та перегляд, копіювання та роздрукування картографічних матеріалів про земельні угіддя з місцевого бюджету спрямовано 67 тис. грн.; у 2016 році 50 тис. грн. коштів з місцевого бюджету було спрямовано на виготовлення технічної документації щодо нормативної оцінки земель с. Цілуцькове, с. Паньківка та с. Калинівське Білокуракинського району. При цьому, оновлення нормативної грошової оцінки частини земель приєднаних населених пунктів, а також проведення інвентаризації земельного фонду ОТГ залишається нагальною потребою для Громади.

Отримання додаткового позитивного ефекту від розташованих на території Громади земельних ресурсів є можливим у разі ухвалення Верховною Радою законів, якими передбачається передача об'єднаним громадам повноважень щодо розпорядження землями по всій території ОТГ, а не лише в межах населених пунктів.

Законопроект «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо управління земельними ресурсами в межах території об'єднаних територіальних громад» – реєстр. № 7118 від 18.09.2017 р.

Законопроект «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо управління земельними ресурсами в межах території об'єднаних територіальних громад та врегулювання інших питань у сфері земельних відносин» реєстр №7118-1 від 04.10.2017 р

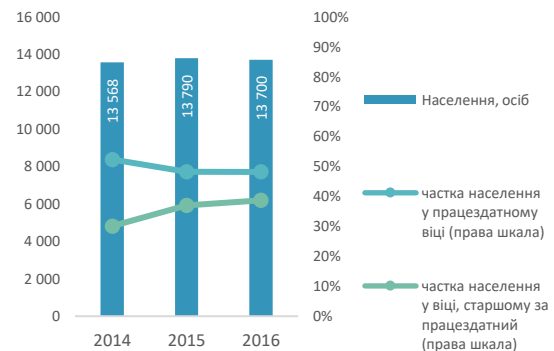
III. ДЕМОГРАФІЯ ТА РИНОК ПРАЦІ

За даними «Стратегії розвитку Білокуракинської ОТГ» на території Громади постійно проживає близько 14 тис. осіб. (майже 70% від загальної кількості жителів району). Переважна частина населення – в смт Білокуракине (понад 50%), селах Нещеретове, Олексіївка, Курячівка, Лизіне та Паньківка.

Вікова структура постійного населення:

- 18% – у віці до 18 років;
- 20% – у віці понад 65 років;
- 62% – у віці від 16 до 60 років.

НАСЕЛЕННЯ БІЛОКУРАКИНСЬКОЇ ОТГ

Гендерна та вікова структура населення

Білокуракинської ОТГ загалом є типовою для регіону, а ключові тенденції схожими. Природне скорочення населення компенсується механічним приростом (у т.ч. за рахунок ВПО, які проживають на території Громади на постійній основі).

Враховуючи переважно сільськогосподарське спрямування району, для Білокуракинської Громади характерним є ряд демографічних особливостей, таких як внутрішня міграція частини мешканців (через низький рівень оплати праці і сезонну зайнятість), старіння населення та чутливість до негативного впливу соціально-економічних особливостей регіону (близькість до зони проведення АТО, низький рівень ділової активності).

Основний вклад в економіку здійснюють підприємства АПК, торгівлі та комунального господарства, а також бюджетні установи. Трудовий резерв може бути мобілізований за рахунок міграції ВПО та спеціалістів із суміжних регіонів.

Виходячи зі статистичних даних про динаміку та демографічні характеристики наявного населення, проблему старіння та від'ємного природного приросту слід виділити як досить важливу для регіону. Це створює низку похідних проблем, таких як низька наповненість шкільних закладів (особливо в приєднаних НП), дефіцит трудових ресурсів певних професій, зростання соціальних виплат (у т.ч. тих, які здійснюються виключно за рахунок місцевого бюджету).

На території ОТГ зареєстрована значна кількість ВПО, значна кількість серед яких – соціально-незахищені. Частина ВПО постійно проживає на території Громади, що створює додаткове навантаження на соціальну та комунальну інфраструктуру. Окрім того, розміщення ВПО потребує відповідної житлової і комунальної інфраструктури.

Найбільша частина населення Білокуракинської ОТГ зайнята в сільському господарстві (53%), торгівлі (19%), державному управлінні та обороні (11%), транспорті (2%), а також в сфері освіти (9%), охорони здоров'я та соціальної допомоги (6%). На початок II півріччя поточного року кількість зайнятих працівників в середньому та малому бізнесі району склала 845 осіб; кількість працівників, найманих фізичними особами-підприємцями – 377 осіб. Із загальної кількості постійного населення

(13,7 тис. осіб) 70% є офіційно зайнятими, 10% – офіційно безробітними. Решта населення віднесена, переважно, до соціально-незахищених верств, осіб непрацездатного віку, а також осіб, які не реєструвались як зайняті або безробітні (тіньова зайнятість та сезонна зайнятість), що є характерним не лише для регіону, а й для країни в цілому. **Середньомісячна кількість штатних працівників в ОТГ склала 9,7 тис. осіб.**

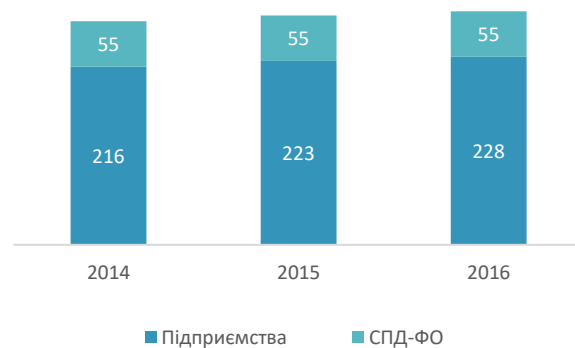
На території Громади зареєстровано близько 8 тис. ВПО (переважно – найбільш уразливих категорій), що становить майже 60% у відношенні до постійного населення Білокуракинської ОТГ. Значна кількість зареєстрованих ВПО чинить навантаження на органи соціального захисту та адміністративну інфраструктуру (зросла кількість пільговиків та інших вразливих груп населення). В той же час, додаткове навантаження на інфраструктуру (соціальну, комунальну, освітню) є нерівномірним. Інфраструктура системи соціального захисту (ЦНАП, територіальні центри, ЦСССДМ тощо) активно вибудовується, у т.ч. за рахунок співфінансування міжнародних організацій та місцевого бюджету, а активний розвиток системи електронних сервісів дозволить розширити доступ до адміністративних сервісів навіть мешканців віддалених від адміністративного центру (за умови належного доступу до мережі інтернет).

Ключовими демографічними проблемами Білокуракинської ОТГ є значна кількість ВПО за недостатнього розвитку на території Громади необхідної інфраструктури для їх розміщення, адаптації та працевлаштування; низька (у порівнянні з ОТГ, створеними на базі міст обласного значення) економічна база (наявність підприємств, які забезпечать працевлаштування та прийнятний рівень оплати праці для значного числа осіб), сезонна зайнятість та безробіття в сільських населених пунктах; старіння населення та відтік кваліфікованих працівників /населення у працездатному віці в інші регіони.

IV. ЕКОНОМІЧНА СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ

Економіка Білокуракинської ОТГ має переважно **сільськогосподарську спрямованість** та загалом відповідає спеціалізації району (в ОТГ зареєстровано більшість з сільськогосподарських підприємств і фермерських господарств району). В Громаді функціонує також підприємство харчової промисловості – ТОВ «Білокуракинський хлібозавод». Серед 228 зареєстрованих підприємств на початок 2017 року 70 належали до сфери торгівлі (оптова та роздрібна), 36 – сільського господарства, 8 – транспорту. Відносно сталою є кількість фізичних осіб-підприємців. Окрім компаній, зареєстрованих в Білокуракинській ОТГ, діяльність на території Громади здійснюють також підприємства, зареєстровані в інших адміністративних одиницях (населених пунктах). В першу чергу це компанії АПК, зареєстровані в межах області (окремі – в інших регіонах). Ключовими галузями економіки Громади є вирощування зернових та технічних культур, надання послуг у рослинництві; розведення ВРХ та свиней. Частину земель орендують сільськогосподарські підприємства, проте домінуючою є частка особистих селянських господарств.

ЗАРЕЄСТРОВАНІ СУБ'ЄКТИ
ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

На території Білокуракинської ОТГ функціонує 225 об'єктів торгівлі (продовольчі та непродовольчі магазини, МАФи торговельною площею 117, тис.м²) в яких працює 0,35 тис. осіб. Забезпеченість торговельними площами у перерахунку на 1000 жителів складає 598,93 м². На території Громади також функціонує 39 об'єктів ресторанного господарства та готель «Палуба». Переважна частина підприємств торгівлі та готельно-ресторанного господарства належить до малого бізнесу.

Бюджетоутворюючими (за обсягом сплачених податків та/або працевлаштованих мешканців Громади) для Білокуракинської ОТГ є:

ПІДПРИЄМСТВО	КІЛЬКІСТЬ ПРАЦІВНИКІВ
СТОВ МТС «Альянс» (30790913)	59
СТОВ АФ «Партнер» (30462812)	40
ПСП «Дніпро» (31001711)	20
СТОВ «Україна» (32268977)	56
СТОВ «Зоря» (32630681)	73
СТОВ «Роздольне» (31001727)	40
СТОВ «Прогрес» (30763895)	151
СТОВ АФ «Зоря» (н.д.)	26
СТОВ «Вікторія» (30053690)	121
ТОВ АФ «Зоряне» (32630676)	47

Середньомісячна зарплата – 3,2 тис. грн. (найвища – в сфері освіти, найнижча – в сфері охорони здоров'я). Середня офіційна зарплата в ОТГ є невисокою, що зумовлює внутрішню міграцію населення в інші регіони. Основна частина економічного потенціалу сконцентрована в адміністративному центрі ОТГ – смт Білокуракине.

Громада помірно віддалена від зони проведення АТО, тому за умови сталості ситуації, вплив військових дій на економіку ОТГ оцінюється як обмежений. У разі завершення АТО географічне розташування ОТГ може стати додатковим чинником посилення логістичного потенціалу Громади (наближеність до державного кордону). В той же час, економіка Громади залишається чутливою до дій та платоспроможності окремих підприємств, а також збереження зайнятості в соціальному секторі. Можливими чинниками подальшого зростання економіки ОТГ виступатимуть: впровадження заходів державно-приватного партнерства, розвиток малого та середнього бізнесу, покращення інвестиційного середовища, а також залучення в регіон додаткових локальних (у т.ч. державних) та іноземних інвестицій. Разом з тим, через слабкий рівень розвитку інфраструктури та віддаленість Громади від великих населених пунктів і діючих логістичних об'єктів, інструменти покращення інвестиційної привабливості ОТГ мають передбачати також суттєві інвестиції у інфраструктурні об'єкти.

Основними проблемами економічного розвитку Білокуракинської ОТГ є складна соціально-економічна ситуація в зв'язку з проведенням АТО; чутливість економіки Громади до успішного функціонування окремих підприємств та її недостатня диверсифікація; відсутність реєстрації великих компаній та обмежений внутрішній споживчий попит. недостатня диверсифікація та враховуючи відносну віддаленість Громади від великих міст та промислових центрів.

V. ДОРОЖНА ІНФРАСТРУКТУРА ТА ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНЕ ГОСПОДАРСТВО

Через територію Громади проходять автошляхи територіального (обласного) значення Т1307, Т1313, а також дороги місцевого значення (між населеними пунктами Громади). Рівень розвитку логістичної інфраструктури на території Громади є низьким – через адміністративний центр курсують потяги приміського сполучення; суттєві логістичні потужності в Громаді відсутні, пропускна спроможність доріг є обмеженою. У зв'язку з проведенням АТО значна частина доріг в населених пунктах Білокуракинської ОТГ зазнала пошкоджень внаслідок переміщення військової техніки та потребує відновлення. При цьому, житлово-комунальне господарство під час бойових дій 2014-2015 років руйнувань не зазнало.

На початок 2017 року житловий фонд Білокуракинської ОТГ налічував 2,49 тис. заселених будинків загальною площею 140,95 тис.м². У структурі житлового фонду переважну частину складали індивідуальні будинки (2,44 тис.). Кількість багатоквартирних будинків склала 48 (всі розташовані в смт Білокуракине), 45 з яких було об'єднано у 24 ОСББ. Основними джерелами фінансування будівництва (ремонт) соціальної інфраструктури є кошти місцевого бюджету та ресурси, залучені в рамках різноманітних програм співпраці.

Житловий фонд та об'єкти соціальної сфери переведені на автономне та індивідуальне опалення із 2001 року. Газопостачання надає Новопсковське міжрайонне управління з експлуатації газового господарства філія ПАТ «Луганськгаз».

На території Громади діє комунальне підприємство: «Білокуракине-комунсервіс», що здійснює вивіз твердих побутових відходів та надає комерційні послуги підприємствам і населенню на території ОТГ.

рівень забезпеченості житлом на 1 мешканця	112,66
багатоквартирні будинки	48
кількість будинків в ОСББ	45
котельні	1
водопровідні мережі	63,96 км.
каналізаційні мережі	16 км.
свердловини	
водопровідно - насосні станції	3
каналізаційно-насосні станції	4
водонапірні башти та резервуари	7

Житлово-комунальному господарству Білокуракинської Громади притаманні проблеми, які є типовими для України в цілому: високий рівень зношеності основних засобів (житлового фонду, інфраструктури), незадовільний фінансово-економічний підприємств галузі, нестабільні розрахунки споживачів за отримані послуги, а також недостатній рівень відшкодування послуг. В Громаді мають право безкоштовного проїзду в приміському транспорті 3,9 тис. осіб. Компенсація перевізникам за перевезення пільгової категорії громадян в приміському транспорті здійснюється за рахунок Державного бюджету. Також передбачається виділення дотації за рахунок коштів бюджету Білокуракинської селищної ради за транспортні послуги населенню на місцевому маршруті по смт Білокуракине.

Перехід на прямі міжбюджетні відносини дозволив більш якісно визначати потреби та розширити фінансування доріг комунальної власності, благоустрою та комунальної інфраструктури. Разом з тим, навіть за умови зростання обсягу власних надходжень бюджету, фінансові можливості Громади не дозволяють спрямовувати суттєвий обсяг коштів на розвиток інфраструктури, господарства, впровадження заходів з енергозбереження населених пунктів через пріоритетність фінансування захищених статей видатків. Капітальні інвестиції (особливо у віддалених від адміністративного центру населених пунктах) варто проводити на умовах співфінансування та додаткового контролю з боку місцевої влади, бюджетів вищого рівня та спеціальних програм (фондів), а також із залученням кредиторів/донорів (приватного сектору/міжнародних організацій). Програми енергозбереження на об'єктах соціальної сфери потребують попереднього визначення економічного ефекту.

Інфраструктура та комунальна сфера ОТГ не зазнала суттєвих пошкоджень під час воєнних дій в регіоні. В той же час, їх оновлення і модернізація (за винятком дорожнього фонду і окремих об'єктів соціальної інфраструктури) відбувається вкрай низькими темпами. Нове будівництво житла відсутнє, централізоване водо-газопостачання та каналізація наявні лише у деяких населених пунктах. Рівень зношеності мереж – значний. Фінансування благоустрою, ремонту доріг, модернізації адміністративних та соціальних об'єктів відбувається за рахунок коштів місцевого бюджету та відповідних трансфертів з державного бюджету. У 2016 році за рахунок профінансовано:

- 1,17 млн. грн. на розвиток напряму водопостачання;
- 0,32 млн. грн. на капітальний ремонт розвідного водопроводу с. Олександропіль;
- 2,42 млн. грн. на розвиток і підтримку ОСББ (ремонт 9 багатоквартирних будинків);
- 2,95 млн. грн. на придбання техніки (асенізаторна машина, екскаватор, сміттевоз, трактор);
- 4,71 млн. грн. на капітальний ремонт доріг комунальної власності;
- 1,30 млн. грн. на капітальний ремонт тротуарів.

З початку 2016 року за рахунок коштів з різних джерел було профінансовано 28 проектів на загальну суму 14,2 млн. грн.

СТРУКТУРА ФІНАНСУВАННЯ ЗА ДЖЕРЕЛАМИ РЕСУРСІВ, %

Структура фінансування за напрямками, %

Запланований обсяг інфраструктурної субвенції використано у повному обсязі.

Розвиток інфраструктури Білокуракинської ОТГ потребує розширення доступу до адміністративних послуг, важливими умовами яких є покриття інтернет у всіх якірних населених пунктах у складі громади, встановлення необхідного обладнання, наявність необхідної транспортної інфраструктури, а також наявність кадрового потенціалу.

Серед основних проблем ЖКХ та інфраструктури Білокуракинської ОТГ є:

- відсутність повноважень в сфері містобудівної політики на сільській території (сільські території об'єднаної Громади залишились в підпорядкуванні обласної інспекції);
- відсутність компенсацій за пільгове перевезення окремих категорій громадян у 2016 році. Незабезпечення фінансування з державного бюджету пільгових перевезень, передача повноважень на фінансування їх з місцевого бюджету;
- відсутність Схеми планування території району в межах Білокуракинської ОТГ. У зв'язку з об'єднанням територіальної громади виникла потреба Громади в містобудівній документації як інструменті

- стратегічного планування та оперативного управління територіями, формування соціальної та інженерної інфраструктури з врахуванням вимог містобудівного, земельного, санітарного, екологічного, природоохоронного, протипожежного законодавства;
- високий рівень зношеності комунальної інфраструктури, а також недостатнє матеріально-технічне забезпечення закладів освіти, охорони здоров'я, фізичної культури та спорту, соціальної сфери;
- фінансування проведення капітальних ремонтів будівель закладів;
- значна кількість ВПО та наявність пільгової категорії мешканців потребує забезпечення житлом даних категорій громадян. Централізованим водопостачанням та водовідведенням забезпечені лише окремі НП у складі ОТГ. Окрім того, окремі ділянки водогону (села Попівка та Бунчуківка) потребують ремонту. Також остаточно не врегульоване питання вуличного освітлення в приєднаних населених пунктах.

Ключові проблеми комунального господарства: відсутність централізованого водопостачання, газопостачання, каналізаційної системи в більшості населених пунктів; відсутність вуличного освітлення в окремих населених пунктах., а також незадовільний стан основних фондів.

VI. СОЦІАЛЬНА СФЕРА

Соціальна інфраструктура Білокуракинської ОТГ представлена загальноосвітніми навчальними закладами I-III ступеня (5 од.) та I-II ступеня (6 од.), дошкільними навчальними закладами (9 од.), закладами позашкільної освіти (2 од.), професійним аграрним ліцеєм (1 од.), будинками культури (15 од.), закладами фізичної культури (2 од.), фельдшерсько-акушерськими пунктами (12 од.), амбулаторіями, поліклініками (2 од.) та лікарнею (1 од.).

ОСВІТА

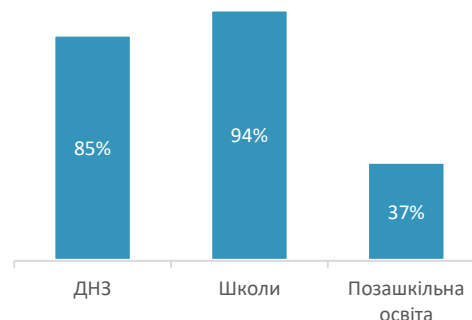
В дошкільних навчальних закладах на території Громади навчаються 0,93 тис. дітей, що значно перевищує їх нормативну місткість (наповненість складає 207%). На балансі Відділу освіти Білокуракинської селищної ради знаходиться 9 ДНЗ: «Сонечко» «Берізка», «Зірочка», «Казка», «Чебурашка», «Малютко», «Барвінок», «Соняшник», «Вишиванка», які передано у власність Білокуракинської селищної ради рішенням сесії №24/3 від 19.04.2017. Обсяг фінансування ДНЗ за 9 міс. 2017 року склав 2,58 млн. грн. (85% з яких – оплата праці, решта – часткове фінансування харчування за рахунок місцевого бюджету, оплата енергоносіїв, витрати на утримання). Окрім того, частково витрати на утримання ДНЗ фінансуються за рахунок інших джерел (батьківської плати, що обліковується, як власні надходження бюджетних установ). За даними інформаційної системи управління освітою (<https://lg.isuo.org/authorities/preschools-list/id/3984>) частина ДНЗ, розташованих на території Громади тимчасово не функціонує.

Потужність загальноосвітніх шкіл (у т.ч. 1 позашкільного закладу освіти) – 3,8 тис. учбових місць, наповненість – 42%. Значна кількість шкіл у сільській місцевості має низький рівень наповненості (від проектної потужності). Статус окремих шкіл у минулому було знижено із застосуванням відповідних компенсаторів (придбання автобусів в рамках програми «Шкільний автобус»).

СТРУКТУРА ВИДАТКІВ НА ОСВІТУ

ПИТОМА ВАГА ВИДАТКІВ НА ОПЛАТУ ПРАЦІ У СТРУКТУРІ ВИДАТКІВ НА ОСВІТУ, %

У 2016 році обсяг отриманої освітньої субвенції склав 18,4 млн. грн., за 9 місяців 2017 року – 14,6 млн. грн. На 2018 рік встановлено розмір медичної субвенції на рівні 23,5 млн. грн.

За даними звітності, на баланс Білокуракинської ОТГ освітні заклади передано лише у 2017 році. До цього отримані з державного бюджету відповідні трансферти на їх утримання, передавались у відповідні органи управління району.

Актуальною проблемою для більшості навчальних закладів Громади є застаріла та зношена матеріально-технічна база, низька забезпеченість комп'ютерною технікою, значні витрати на утримання приміщень, їх низька енергоефективність тощо. При цьому, наповненість більшості шкіл у приєднаних населених пунктах значно нижча від нормативної, через що питомі витрати на їх утримання є високими. Враховуючи той факт, що частина шкіл має вільні приміщення та необхідну матеріальну базу, покращення їх фінансування можливе за рахунок розширення видів послуг (можливість надання додаткових послуг передбачена відповідними статутами навчальних закладів).

ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я

Система охорони здоров'я Білокуракинської ОТГ представлена мережею лікувально-профілактичних установ: Центральна районна лікарня; поліклініка; амбулаторія ОПСМ у складі ЦПСД та 12 ФАП/ФП. Медичну допомогу населенню в центральній районній лікарні та центрі первинної медико-санітарної допомоги (ЦПСД) надають 46 лікарів.

Забезпеченість лікарями становить 65%, середнім медичним персоналом – 85,2%. Кількість лікарняних ліжок – 145.

Кількість діючих на території Громади аптечних пунктів – 17. Кількість станцій швидкої допомоги – 1 (має 3 спеціалізовані автомобілі).

Заклади охорони здоров'я фінансуються за рахунок місцевого бюджету та інших джерел (медичної субвенції та інших трансфертів, коштів державних цільових фондів та МФО, спрямованих на покращення капітальної бази закладів охорони здоров'я).

Обсяг медичної субвенції у 2016 році склав 8,1 млн. грн., що загалом відповідає плановому показнику на 2017 та 2018 роки. У зв'язку з реалізацією медичної реформи, не виключено зростання витрат з місцевого бюджету на утримання закладів охорони здоров'я поза межами адміністративного центру (додаткові витрати на утримання, які не компенсуються за рахунок трансфертів). Для окремих медичних закладів доцільно провести реструктуризацію з метою розширення спектру власних доходів та оптимізувати витрати, не пов'язані з основною діяльністю (заходи з енергоефективності).

Основними проблемами соціальної сфери Білокуракинської ОТГ є:

- низький рівень наповненості ЗОШ у сільських населених пунктах за одночасного перевантаження ДНЗ у смт Білокуракине;
- недостатній рівень матеріально-технічного оснащення об'єктів соціальної сфери;
- необхідність значних інвестицій у енергоефективність соціальних об'єктів (ЗОШ, ДНЗ, заклади охорони здоров'я, інші об'єкти соціально-культурної сфери);
- невизначеність стосовно подальшого фінансування закладів охорони здоров'я у приєднаних населених пунктах на етапі реалізації медичної реформи.

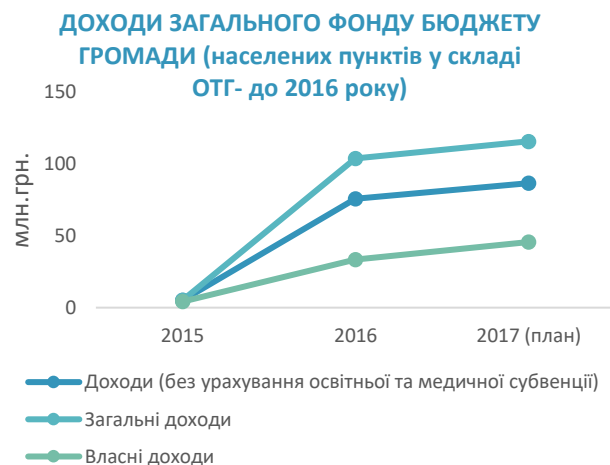
VII. БЮДЖЕТНІ ВІДНОСИНИ

Доходи бюджету та вхідні трансферти

Дані доходної частини бюджету розраховані на базі даних виконання бюджетів населених пунктів, що ввійшли до складу Білокуракинської ОТГ, бюджету Громади (з моменту її створення), а також прогнозні бюджетні показники. Власні доходи загального фонду бюджету ОТГ у 2016 році у понад 3 рази перевищували відповідний показник населених пунктів Громади у 2014 році.

Створення Білокуракинської ОТГ мало наступні позитивні відображення у доходній частині бюджету:

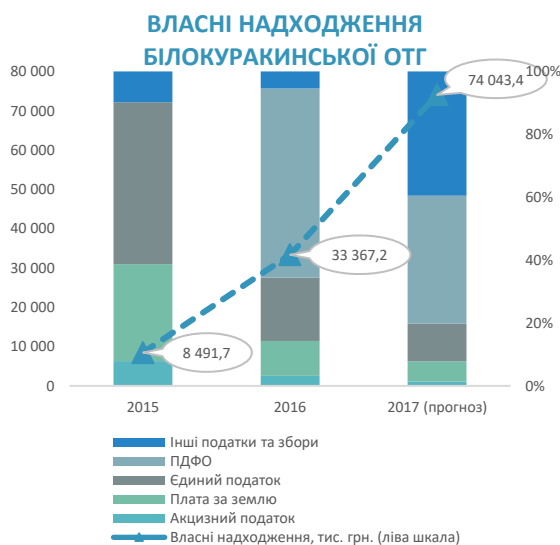
- зростання власних доходів завдяки залишенню у розпорядженні Громади 60% ПДФО, що надходить з її території (у 2014 році населені пункти у складі ОТГ отримували 25%; у 2015 році – 0%). При цьому, середня зарплата працівників за 2014-2015 рр. зросла на 27-31% (залежно від населених пунктів та галузі підприємств, зареєстрованих на території ОТГ), ставки оренди та земельного податку уніфіковано та проіндексовано; ставки єдиного податку переглянуто у відповідності до норм законодавства;
- перехід на прямі міжбюджетні відносини – отримання трансфертів з державного бюджету, у т.ч. медичної та освітньої субвенції, дотації на розвиток інфраструктури, а також застосування до Громади механізму горизонтального вирівнювання (базова дотація).

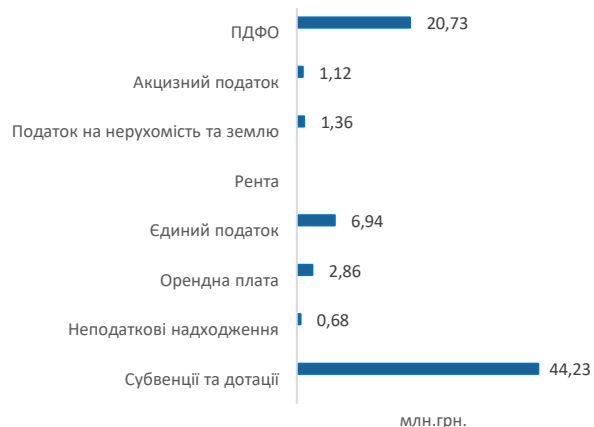
ПДФО залишається основною статтею власних доходів бюджету. Поступово зростає обсяг надходжень, не чутливих до фінансового стану окремих підприємств (плата за землю та доходи від оренди, єдиний податок). В 2017 році ріст власних надходжень бюджетних установ пояснюється отриманням предметів, матеріалів та обладнання довгострокового користування, інших енергоносіїв для шкіл, позашкільних закладів освіти та ДЮСШ, які були передані з установ районного бюджету до установ громади та проведені як благодійні внески, гранти та дарунки на суму 27 млн. грн.

Впродовж аналізованого періоду зросли власні надходження до бюджету, що було пов'язано з формуванням ОТГ (перехід на прямі міжбюджетні відносини), збільшенням фонду оплати праці внаслідок зростання середньомісячної заробітної плати (у т.ч. в бюджетній сфері), а також ревізією земельних відносин та індексацією нормативної грошової оцінки землі, а також системи оподаткування майна.

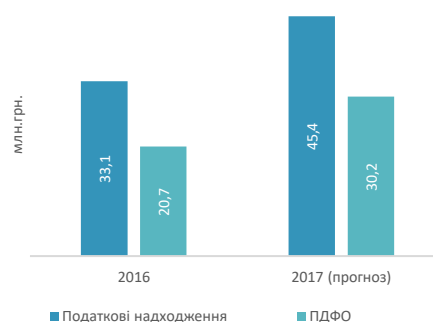
ДОХОДИ БЮДЖЕТУ БІЛОКУРАКИНСЬКОЇ ОТГ (2016 РІК)

Враховуючи досить слабкі показники місцевої економіки, можливості фінансування видатків розвитку за рахунок власних надходжень бюджету є обмеженими. Джерелами покриття відповідних видатків у аналізованому періоді були, переважно, офіційні трансфери (у т.ч. субвенція на формування інфраструктури).

ПДФО

ПДФО є основним джерелом формування власних доходів бюджету Білокуракинської ОТГ, а його обсяг зріс впродовж аналізованого періоду (завдяки перерозподілу частки доходу, яка залишається в розпорядженні Громади та перегляду рівня мінімальної зарплати). На території Громади практично відсутні великі підприємства-платники ПДФО, тому чутливість бюджету Громади від діяльності окремих підприємств (реального сектору) є помірною. В той же час, враховуючи важливу роль ПДФО у структурі власних доходів Білокуракинського ОТГ, збереження реєстрації на території Громади основних діючих підприємств/суб'єктів бюджетної сфери, а також рівня зайнятості на таких юридичних особах, забезпечуватиме стабільний рівень власних надходжень до бюджету Громади.

Акцизний податок

Акцизний податок формує відносно незначну частину власних надходжень Білокуракинської ОТГ (3,3% – у 2016 році; 2,2% – за результатами діяльності у січні-вересні 2017 року); близько половини загального обсягу надходжень зазначеного податку складають відрахування в місцевий бюджет від реалізації пального, решта – від імпорту та реалізації інших підакцизних товарів. З 2017 року до місцевих бюджетів зараховується 13,44% акцизного податку з виробленого та ввезеного пального². Періодичне підвищення ставок акцизного податку на основні підакцизні товари створює додатковий базис для розширення доходів Білокуракинської ОТГ. Збільшення зборів за цим податком відбуватиметься за рахунок поетапного зростання ставки акцизного податку на виробництво алкогольних та тютюнових виробів, а також встановлення адвалорної ставки з реалізації пального.

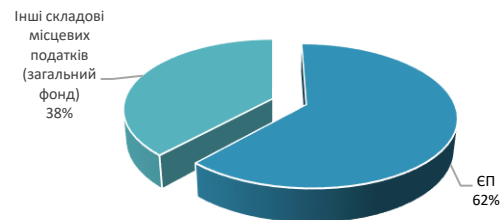
Місцеві податки і збори

Впродовж аналізованого періоду спостерігалось поступове зростання обсягу отриманих місцевих податків та зборів, що зумовлено, насамперед, переглядом ставок єдиного податку, а також проведенням індексації нормативної вартості земельних ресурсів.

На збільшення надходжень за **єдиним податком** вплинуло зростання (у 2 рази – до 3,2 тис. грн.) мінімальної заробітної плати, що призвело до зростання бази оподаткування за єдиним податком для підприємців II групи; вирахування ставки єдиного податку для платників I групи у відсотках до розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб замість мінімальної заробітної плати; збільшення на 10% до 1,7 тис. грн. мінімального прожиткового мінімуму, що призвело до зростання бази оподаткування за єдиним податком для підприємців I групи.

Надходження від операцій з землею формували 11,2% власних надходжень ОТГ у 2016 році (6% – за 9 місяців 2017 року), а їх динаміка є позитивною. Обсяг відповідних надходжень має потенціал зростання за **земельним податком та орендною платою** в разі завершення процесу інвентаризації земель та встановлення для них нормативної грошової оцінки, ухвалення змін до чинного законодавства (в частині права розпорядження майном поза межами населених пунктів).

СТРУКТУРА НАДХОДЖЕНЬ МІСЦЕВИХ ПОДАТКІВ ТА ЗБОРІВ ДО ЗАГАЛЬНОГО ФОНДУ У 2016 РОЦІ

Структура плати за землю Білокуракинської ОТГ, млн. грн.

Неподаткові надходження

Обсяг неподаткових надходжень до бюджету Білокуракинської ОТГ за результатами 2016 року склав 684,1 тис. грн. Суттєве збільшення неподаткових надходжень у 2017 році (до 28,2 млн. грн. – за

² Постанова КМУ №96

9 місяців 2017 року) було наслідком зростання власних надходжень бюджетних установ (оприбуткування матеріально-технічної бази учбових закладів, переданих на баланс Громади), а також збільшення кількості адміністративних послуг. Білокуракинська ОТГ має помірний обсяг доходів, пов'язаних з основною діяльністю бюджетотворюючих підприємств. При цьому, динаміка інших власних доходів також має позитивний вплив на укріплення фінансового профіля ОТГ.

Вхідні трансферти з державного бюджету

До створення Білокуракинської ОТГ, населені пункти Громади не мали можливості отримувати трансферти на розвиток інфраструктури; також до них не застосовувався механізм горизонтального вирівнювання у вигляді базової дотації. Створення ОТГ дало можливість отримувати міжбюджетні трансферти в бюджет Громади; їх динаміка та структура відображена нижче у таблиці.

Вхідні трансферти (загальний фонд) бюджету Білокуракинської ОТГ, млн. грн.

СТАТТЯ	2016 РІК	9 міс. 2017 РОКУ	2017 РІК (ПЛАН) ³
Базова дотація	0,2	0,0	0,0
Освітня субвенція	20,2	14,6	19,0
Медична субвенція	8,1	7,6	10,1
Інші субвенції (у т.ч. на формування інфраструктури)	15,7	14,4	21,7
всього	44,2	36,5	50,9

Загалом, у 2016 році до бюджету надійшло 63,2 млн. грн. офіційних трансфертів, з яких 68% – до загального фонду. Обсяг інфраструктурної субвенції, отриманої Громадою у 2016 році склав 13,8 млн. грн. Обсяг доведених Громаді на 2017 рік офіційних трансфертів склав 50,9 млн. грн., з яких 79% – по загальному фонду. Додаткова дотація з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я склала 8,1 млн. грн., субвенція на формування інфраструктури ОТГ – 9,3 млн. грн. На 2018 рік розрахунковий обсяг освітньої субвенції складає 23,5 млн. грн., медичної – 8,0 млн. грн.

Показники бюджетної забезпеченості Білокуракинської ОТГ загалом є достатніми. Лише в 2016 році Громада отримувала базову дотацію, а її обсяг є незначним. Враховуючи заплановане зростання заробітних плат педагогів та медиків, а також перекладання на місцеві бюджети сплату окремих пільг певним категоріям громадян, не виключено зростання навантаження на бюджет Білокуракинської ОТГ, у разі передачу в Громаду управління соціальною інфраструктурою (функціонування відповідних соціальних служб, відділів освіти та охорони здоров'я).

Варто зазначити, що за невизначеної динаміки власних доходів, бюджетне вирівнювання може забезпечити фінансування окремих видатків. В той же час, фінансування видатків розвитку (зокрема, капітальних видатків) обмежене слабкими показниками власних доходів та потребуватиме координації зусиль місцевої влади, міжнародних та інших організації, та бюджетів (фондів) вищого рівня (отримання відповідних трансфертів, залучення до співпраці ДФРР).

До моменту передачі на баланс закладів культури, освіти та охорони здоров'я, відповідні вхідні трансферти на їх утримання (у т.ч. медична та освітня субвенція) у повному розмірі перераховуються до бюджетів балансоутримувачів таких об'єктів (у даному випадку – районного).

³ за даними уточненого бюджету на 2017 рік

Видатки бюджету та вихідні трансферти

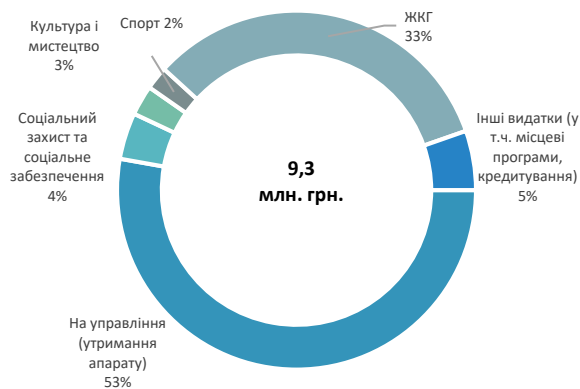
Дані видаткової частини бюджету у 2014-2015 рр. розраховані на базі даних виконання бюджетів населених пунктів, що ввійшли до складу Білокуракинської ОТГ; починаючи з 2016 року – на базі фактичних показників виконання бюджету сформованої Громади та запланованого бюджету на поточний рік.

Структура видатків бюджету Білокуракинської ОТГ характеризується помірною часткою витрат на утримання апарату (<15% від загального обсягу видатків, без урахування субвенції) та значним обсягом видатків розвитку (19,5 млн. грн. у 2016 році, понад 80% яких спрямовується на ЖКХ і будівництво та фінансується за рахунок відповідних трансфертів).

Впродовж аналізованого періоду спостерігалось зростання капітальних видатків на ЖКГ, транспорт та інші об'єкти інфраструктури (фінансуються за рахунок різних джерел), що було наслідком розширення фінансових можливостей бюджету та залучення додаткових джерел фінансування. При цьому, капітальні видатки у розрахунку на 1 мешканця (0,32 тис. грн.) є нижчими, ніж у середньому по ОТГ зі схожими параметрами (2 група).

Особливістю бюджетних відносин Білокуракинської ОТГ є делегування повноважень з фінансування окремих видатків (частина видатків на освіту, охорону здоров'я та соціальний захист) іншим бюджетам. Згідно рішення Білокуракинської селищної ради №2/3 від 23.12.2015 р. «Про делегування повноважень на здійснення видатків по установах об'єднаної територіальної громади на 2016 рік» повноваження на здійснення видатків делеговані Білокуракинському районному бюджету. Окремі заклади освіти було прийнято на баланс ОТГ у 2017 році, більшість закладів охорони здоров'я, ЦНАП та органів соціального захисту знаходяться в управлінні відповідних органів Білокуракинського району.

ВИДАТКИ ЗАГАЛЬНОГО ФОНДУ У 2016 РОЦІ

Вихідні трансферти у 2016 році

За даними звітності, впродовж січня-вересня 2017 року за рахунок коштів спеціального фонду було профінансовано 6,3 млн. грн. (третину від уточненого плану на 2017 рік), серед яких 2,3 млн. грн. склали видатки на утримання та розвиток доріг, 1,7 млн. грн. – на благоустрій, 1,3 млн. грн. – на дошкільну і позашкільну освіту.

З 2018 року понад $\frac{3}{4}$ загальних видатків Громади формуватимуть видатки на соціальний захист, освіту та охорону здоров'я. Значна частина таких видатків покриватиметься за рахунок відповідних трансфертів з бюджетів вищих рівнів.

Перехід на прямі міжбюджетні відносини, а також необхідність інвестицій в інфраструктуру та комунальну сферу призвели до зростання видатків бюджету Громади. Окрім поточних видатків бюджету (включаючи ті, що повністю або частково фінансуються на рахунок відповідних трансфертів) після створення ОТГ спостерігалось зростання видатків розвитку.

Структура основних складових доходів та видатків Білокуракинської ОТГ наведена нижче у таблиці.

Надходження до бюджету Білокуракинської ОТГ, тис. грн.

Стаття	СФОРМОВАНА БІЛОКУРАКИНСЬКА ОТГ		
	2016 РІК	9 міс. 2017 РОКУ	2017 РІК (ПЛАН) ⁴
ДОХОДИ			
Податкові надходження, з них:	33 105,5	30 461,9	45 389,0
- податок на доходи фізичних осіб	20 725,9	20 619,5	30 151,2
- акцизний податок	1 118,9	643,5	1 033,2
- податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки	434,0	547,3	545,0
- плата за землю	3 791,1	3 495,9	4 706,1
- єдиний податок	6 941,5	5 066,7	8 876,4
Неподаткові надходження	684,1	28 208,5	28 654,4
- власні надходження бюджетних установ	392,5	27 868,3	28 380,3
- плата за надання адміністративних послуг	204,8	306,0	240,8
- доходи за депозитами	—	—	—
Доходи від операцій з капіталом	—	—	—
ВСЬОГО ВЛАСНІ ДОХОДИ	33 789,6	58 670,4	74 043,4
Офіційні трансферти, з них:	44 231,9	36 533,9	50 868,2
- базова дотація	246,3	—	—
- освітня субвенція	20 197,3	14 570,8	19 048,6
- медична субвенція	8 053,7	7 561,7	10 082,6
- субвенція на формування структури ОТГ	13 818,4	6 078,6	9 348,5
- інші трансферти	1 916,1	—	12 388,5
РАЗОМ ДОХОДИ БЮДЖЕТУ	78 021,5	95 204,3	124 911,6
ВИДАТКИ			
Державне управління	4 932,7	6 976,2	7 610,3
Освіта	20 197,3	5 545,5	8 234,2
Житлово-комунальне господарство	3 207,8	3 331,7	4 705,2
Культура та мистецтво	281,3	546,9	781,2
Транспорт, дорожнє господарство	281,6	412,4	507,5
Видатки, не віднесені до інших категорій (у т.ч. вихідні трансферти)	22 919,6	39 632,2	39 657,3
ВСЬОГО ВИДАТКІВ З ТРАНСФЕРТАМИ	69 461,5	57 022,4	62 433,0

Таким чином:

- Білокуракинська ОТГ є платоспроможною, хоча в окремі періоди і отримувала незначні трансферти в рамках горизонтального вирівнювання;
- створення Білокуракинської ОТГ дозволило застосовувати більш якісне фінансове планування в населених пунктах, що увійшли до складу Громади (у т.ч. за рахунок

⁴ За даними уточненого бюджету на 2017 рік

- залучення інфраструктурної субвенції та інших спеціальних трансфертів);
- власні доходи бюджету загалом забезпечують фінансування поточних видатків Громади, а також частково фінансувати видатки розвитку (в т.ч. фінансування та співфінансування інфраструктурних і комунальних проектів). Частка витрат на утримання є помірною. Залежність власних доходів від стабільності сплати ПДФО основних бюджетоутворюючих підприємств – помірна;
 - резервом формування власних доходів може виступати земельний податок на

Проблемним питанням розвитку ОТГ є необхідність здійснення значних капітальних вкладень в місцеву інфраструктуру у зв'язку з високим рівнем зношеності основних засобів, в тому числі житлового фонду, об'єктів інженерної та транспортної інфраструктури.

Дохідна база Білокуракинської ОТГ характеризується зростанням обсягу та частки власних надходжень в структурі загальних доходів. При цьому, для її подальшого збільшення доцільно:

- сприяти реєстрації на території Громади функціонуючих підприємств з тимчасово-непідконтрольних територій (це призведе до зростання обсягу ПДФО за збереження існуючої системи перерозподілу відповідного податку);
- провести інвентаризацію та оновлення нормативної грошової оцінки наявного земельного фонду;
- сприяти розвитку малого і середнього підприємництва (доходи від ЄП) як найбільш доступного інструменту для збільшення податкових надходжень.
- стимулювати розширення співпраці комунальних підприємств та різноманітних донорських організацій в частині оновлення капітальної бази/комунального господарства.

У структурі касових видатків Білокуракинської ОТГ значною є частка соціально-гуманітарної складової (соціальний захист, освіта та охорона здоров'я – переважна частина таких витрат фінансується за рахунок отриманих трансфертів, які в подальшому делегуються до інших бюджетів). За рахунок відповідних цільових трансфертів (інфраструктурна субвенція) також активно фінансуються видатки розвитку. Враховуючи обмежену базу формування власних доходів бюджету, фінансування видатків розвитку значною мірою залежатиме від збереження державної підтримки (відповідних дотацій). В рамках покращення системи управління бюджетними фінансами, прийнятними кроками з управління поточними витратами є впровадження заходів з енергоефективності, верифікації отримувачів субсидій (в рамках правомочності ОТГ, особливо, у разі скорочення фінансування з бюджетів вищих рівнів), а також збільшення обсягу фінансування видатків розвитку (насамперед, капітальні видатки).

IV. РОЗРАХУНКОВІ ПОКАЗНИКИ

Показник податкоспроможності розрахований на базі зведених даних Білокуракинської ОТГ (селищного та сільських рад, що увійшли до складу Громади), шляхом ділення оціночного обсягу отриманих доходів за податком на доходи фізичних осіб на чисельність наявного населення.

Рівень податкоспроможності бюджету Білокуракинської ОТГ – в межах граничних діапазонів показника по Україні, в результаті чого з 2017 року до Громади не застосовується горизонтальне вирівнювання (у 2016 році обсяг базової дотації був незначним). Проектом бюджету України на 2018 рік не передбачено горизонтального вирівнювання.

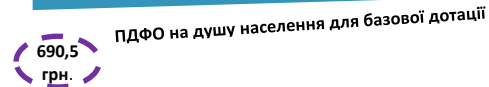
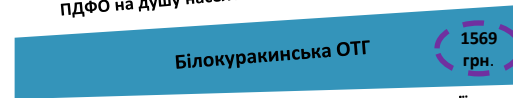
Показник бюджетної забезпеченості (власні надходження бюджету на одного мешканця) розрахований шляхом ділення обсягу отриманих зведених власних надходжень селищної та сільських рад, що увійшли до складу ОТГ на чисельність наявного населення.

Залишок коштів загального фонду бюджету Білокуракинської ОТГ (без урахування субвенцій з державного бюджету) на кінець 2016 року склав 8,83 млн. грн., що у 4 рази перевищує показник відповідного періоду 2015 року.

З моменту створення Білокуракинської ОТГ, її фінансова спроможність є достатньою. Власні доходи у розрахунку на 1 мешканця у 2016 році склали 2,5 тис. грн. (у порівнянні з 2015 роком показник зріс майже у 4 рази). Рівень дотаційності бюджету є помірним (у 2016 році обсяг базової дотації склав 0,2 млн. грн., на 2017 та 2018 роки базову дотацію Громаді не призначено).

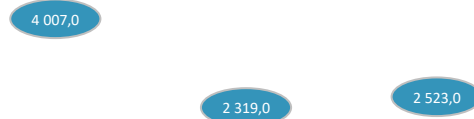
ПДФО на одного мешканця у 2015-2016 рр.

ПДФО на душу населення для реверсної дотації

Показник	2015 рік	2016 рік
Обсяг доходу у розрахунку на душу населення, нижче якого нараховується базова дотація	1 049 грн.	1 356 грн.
Обсяг доходу у розрахунку на душу населення, вище якого нараховується реверсна дотація	1 282 грн.	1 657 грн.
ПДФО ОТГ/селищної та сільських рад на душу населення	690,5 грн (оцінка)	1569,3 грн.
	2017 рік	2018 рік
Обсяг базової дотації, млн. грн.	--	--

Бюджетна забезпеченість у 2016 році

по Україні по Луганській області Білокуракинська ОТГ

V. ПЕРЕВАГИ ТА РИЗИКИ ФІСКАЛЬНОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

ЕКОНОМІКА

ПЕРЕВАГИ	РИЗИКИ ТА НЕДОЛІКИ	ЗАХОДИ РОЗВИТКУ
Економіка Білокуракинської ОТГ має чітко виражену сільськогосподарську спрямованість, що, за існування значних площ родючих земель та сприятливих кліматичних умов, дозволяє розраховувати на стабільний розвиток цієї галузі. Вигідне географічне розташування та статус прикордонної території надають можливості із створення логістичної інфраструктури.	Низька частка переробного виробництва в сільському господарстві, що звужує економічні можливості ОТГ з отримання додаткової вартості виробленої продукції. Відсутність великих бюджетоутворюючих підприємств та логістичної інфраструктури, що обмежує можливості нарощення доходної бази.	Інтенсифікація використання земель, залучення інвестицій у створення потужностей з переробки продукції, логістичної інфраструктури, що у т. ч. можливо у разі розробки та впровадження програми залучення інвестицій, промоції інвестиційних проектів, розробки системи пільг.
Заявлена політика влади ОТГ направлена на розвиток малого бізнесу. На місцевому ринку праці досить невисокий рівень зарплат, що підвищує конкурентноспроможність регіону в частині залучення інвестицій.	Недостатній рівень розвитку малого бізнесу, інформаційного забезпечення щодо можливостей державно-приватного партнерства, співпраці з донорськими організаціями. Відсутність програм та фінансово-кредитних механізмів підтримки.	Розробка та впровадження механізмів взаємодії та розвитку малого бізнесу, затвердження та контроль за виконанням програми підтримки малого бізнесу.
Структура населення ОТГ, в якій на працездатне населення припадає майже 50%, формує додатковий трудовий резерв, що може бути використаний під час зростання економіки ОТГ.	Природне скорочення населення, високі ризики відтоку робочої сили за рахунок внутрішньої міграції. Нижча за середнє значення по області заробітна плата та вищий рівень безробіття. Дефіцит спеціалістів, управлінців, а також обмежена пропозиція конкурентних робочих місць з боку ключових роботодавців.	Підвищення якості надання медичних послуг в сільській місцевості. Підвищення кваліфікації, впровадження заходів з адаптації населення, розширення програм бюджетів участі. Проведення навчальних програм для кадрової служби з метою підвищення ефективності її діяльності.

ІНФРАСТРУКТУРА

ПЕРЕВАГИ	РИЗИКИ ТА НЕДОЛІКИ	ЗАХОДИ РОЗВИТКУ
Інфраструктура та комунальна сфера не зазнала суттєвих пошкоджень під час воєнних дій в регіоні. Задовільний стан існуючого інженерно-інфраструктурного облаштування.	Житло практично не будується (оновлюються переважно заклади соціальної інфраструктури – заклади освіти, охорони здоров'я, адміністративні). Інфраструктура приєднаних населених пунктів потребує значних інвестицій. Недостатній розвиток комунальної інфраструктури приєднаних населених пунктах.	Реалізація проектів розвитку (у тому числі за рахунок трансфертів) та співпраця з міжнародними організаціями нададуть Громаді додаткові фінансові можливості для реалізацію своїх повноважень у сфері ЖКГ та збільшення капіталовкладень. Поступовий перегляд тарифів на комунальні послуги на місцевому рівні, що забезпечить самофінансування обслуговуючих комунальних підприємств.

ЗЕМЕЛЬНІ ВІДНОСИНИ

ПЕРЕВАГИ	РИЗИКИ ТА НЕДОЛІКИ	ЗАХОДИ РОЗВИТКУ
Розширення можливостей Громади з управління власними територіями за рахунок приєднання інших населених пунктів. Значний земельний фонд (землі с/г призначення складають майже 80% площі Громади). За умови проведення низки адміністративних заходів земельні ресурси можуть виступати вагомим джерелом наповнення бюджету	Частина земельного ресурсу Громади потребує інвентаризації та оновлення нормативної грошової оцінки. Необхідність розробки Генерального плану Громади, проведення заходів з інвентаризації та встановлення нормативної вартості земель, що потребує залучення додаткового фінансування.	Поступове проведення заходів із інвентаризації землі, фінансування чого можливе коштом Громади або донорських організацій.

СОЦІАЛЬНА СФЕРА

ПЕРЕВАГИ	РИЗИКИ ТА НЕДОЛІКИ	ЗАХОДИ РОЗВИТКУ
Забезпеченість закладами освіти. Відповідальність за утримання об'єктів соціальної інфраструктури в значній мірі перекладено на Громади (частково окремі витрати компенсуються за рахунок трансфертів). Взяття на баланс ОТГ освітніх закладів, що дозволить більш оперативно реагувати на їх потреби, здійснювати заходи з енергозбереження.	Застаріла та зношена матеріально-технічна база закладів освіти, низька забезпеченість комп'ютерною технікою, низька енергоефективність приміщень. Очікуване збільшення видатків бюджету на утримання закладів освіти за нерівномірної, а подекуди низької наповненості навчальних закладів як за видами закладів, так і за територіальним розташуванням.	Проведення реорганізації закладів освіти з метою їх укрупнення (бажано із суміжних населених пунктів) із застосуванням відповідного компенсатору - перевезення учнів за програмою «Шкільний автобус». Співпраця з міжнародними організаціями з питань фінансування капітальних видатків окремих соціальних заходів.
Забезпеченість закладами охорони здоров'я на селищному та сільському рівнях.	Недостатня забезпеченість лікувально-профілактичних закладів медичними кадрами та сучасним медичним обладнанням. Потреба в ремонті та оснащенні згідно нормативів ФАПів в сільській місцевості.	Впровадження заходів із підвищення доступності та якості медичного обслуговування у сільській місцевості, що передбачені ЗУ «Про сільську медицину».
Покращення доступу до адміністративних ресурсів (на загально-державному рівні) за достатнього рівня покриття населених пунктів Громади мережею інтернет; формування необхідної системи надання адміністративних послуг після створення ОТГ та формування старостатів.	Відсутність ЦНАП, який би забезпечував надання адміністративних послуг населенню та бізнесу, координацію надання адміністративних послуг та надходження до бюджету Громади.	Завершення проекту із створення ЦНАП та виведення його на рівень окупності.

Бюджетні відносини

ПЕРЕВАГИ	РИЗИКИ ТА НЕДОЛІКИ	ЗАХОДИ РОЗВИТКУ
Збільшення надходжень до бюджету Громади, внаслідок зарахування 60% ПДФО, переходу на прямі міжбюджетні відносини з бюджетами вищих рівнів, а також покращення адміністрування наявного ресурсу (земельний фонд, інші об'єкти комунальної власності). Достатні показники фінансової забезпеченості та перспектива збільшення власних доходів при реалізації намічених кроків з адміністрування місцевих податків, отримання неподаткових платежів та підвищення ділової активності в реальному секторі економіки (на місцевому рівні). Перехід на прямі міжбюджетні відносини дозволив покращити можливості Громади з залучення фінансування (цільових субвенцій, дотацій, інших ресурсів) для оновлення інфраструктури та дорожнього господарства.	Значною є потреба в оновленні інфраструктури та ЖКГ, що відволікатиме ресурс бюджету громади у разі припинення фінансування за рахунок міжбюджетних трансфертів та донорської допомоги. Обмежена дохідна база місцевого бюджету. Залежність від податку на доходи фізичних осіб та все ще недостатній рівень адміністрування інших податків та зборів (до завершення інвентаризації і оновлення нормативної грошової оцінки земельного фонду приєднаних населених пунктів). Значна кількість земельних питань не врегульована, що не дає можливості максимізувати доходи, не чутливі до діяльності окремих підприємств. Невизначеність в частині залучення у наступному році цільових трансфертів з державного бюджету (у т.ч. на фінансування видатків розвитку). Фінансування пільг (окремих категорій пільговиків) чинитиме додатковий тиск на бюджет, враховуючи неможливість їх належного адміністрування.	Впровадження заходів із збільшення надходжень до бюджету за рахунок розвитку підприємницької сфери, залучення нових виробництв та малого бізнесу Громади до виконання робіт, що фінансуються з бюджету. Проведення роз'яснювальної та мотиваційної роботи із роботодавцями щодо виведення з/п з «тіні». Запуск роботи ЦНАП, що дозволить збільшити надходження до бюджету в якості оплати адміністративних послуг, розміщення тимчасово вільних коштів на депозитних рахунках. Співпраця з регіональною владою та МФО в частині залучення фінансування (трансфертів, грантів або пільгових кредитів) на інфраструктурні проекти.
Відсутність боргового навантаження на дохідну частину бюджету, що надає можливість ОТГ брати спільну участь у фінансуванні інфраструктурних проектів.	Обмежені можливості управління іншими джерелами потенційних доходів, що є наслідком недостатнього (на поточний момент) розвитку малого бізнесу та прогалин у законодавчому регулюванні майнових і земельних відносин.	Проведення заходів із інвентаризації землі та встановлення нормативної вартості землі, що розширить базу оподаткування та надходження плати за землю.

VIII. ПОРІВНЯЛЬНІ ДАНІ ОТГ ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

НАЗВА ОТГ	ПОКАЗНИК					
	Кількість населених пунктів у складі ОТГ	Площа земель, тис. га	Чисельність населення, тис.	Власні доходи на одного мешканця, грн.	ПДФО на одного мешканця, грн.	Базова / реверсна дотація на одного мешканця, грн.
Біловодська ОТГ	33	159,7	23,0	882	1 139	240
Білокуракинська ОТГ	24	78,95	13,7	2 523	1 569	0
Красноріченська ОТГ	5	24,6	6,8	604	527	297
Кремінська ОТГ (перспективна)	11	53,3	23,1	703	858	398
Марківська ОТГ (перспективна)	33	116,6	14,8	986	1 376	0
Новоайдарська ОТГ (перспективна)	32	124,5	20,8	1 825	1 028	266
Новопсковська ОТГ	6	22,6	12,4	2 096	1 442	0
Попаснянська ОТГ (перспективна)	11	26,2	26,1	556	805	440
Троїцька ОТГ	38	95,2	14,2	1 390	1 719	(50)
Чмирівська ОТГ	8	20,6	8,0	988	450	533

